

Pe pošti prejemam:

za
selo leto naprej 26 K — h
pol leta 13 —
četrt 6 — 50
mesec 2 — 20.

V upravnilištu prejemam:

za
selo leto naprej 20 K — h
pol leta 10 —
četrt 5 —
mesec 1 — 70.

Za pošiljanje na dom
20 h na mesec.

SLOVENEK

Političen list za slovenski narod.

Naročnine in iserate
sprejema upravnilištu v
Katol. Tiskarni, Kopitar-
jeve ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo,
nefrankovana pisma ne
vsprejemajo.

Uredništvo je v Seme-
niških ulicah št. 2, I, 17.

Izhaja vsak dan, izven
nedelje in praznike, ob
pol 6. uri popoldne.

Štev. 190.

V Ljubljani, v sredo, 20. avgusta 1902.

Letnik XXX.

Izseljevanje v Ameriko.

»Amerikanski Slovenec« je prinesel pred kratkim jako zanimiv članek o naseljevanju evropskih izseljencev v Ameriki. Ker se to žalostno dejstvo tiče v prvi vrsti nas Slovencev, podajemo tu izvajanja omenjenega lista.

»Amerikanski Slovenec« piše:

»V minulem fiskalnem letu je dospelo v Združene države vsega skupaj 645.743 novih naseljencev, to je skoro dve tretjini milijona. Dvajset let že ni došlo tako veliko število novih naseljencev. Cela zgodovina amerikanskega naseljevanja bilježi samo dve večji številki. Leti 1881 in 1883 sta donesli večje število naseljencev, namreč 669.431 ljudi.

Stara skušnja, da se namreč ne da na seljevanje s postavnimi pripomočki prav nič uravnati, se je zopet enkrat dobro obnesla. Naseljevanje se samo iz sebe in za sebe uravnava in se prilagodi razmeram, kakoršne so. Mnogožina naseljencev pride, kadar jo rabimo. Cim več jih rabimo, tem več jih pride. In rabimo jih tedaj, kadar jim zamoremo dati dela. Cim manj pa bo dela, tem manjši bo tudi naval novih naseljencev.

Tako je n. pr. naseljevanje v letu po finančnem polomu takoj upadlo za 40 odstotkov. V fiskalnem letu 1893 je presezalo število novodošlecev še 500.000, naslednje leto pa je padlo na 300.000. V slabih trgovskih letih 1897—98 je to število novih naseljencev začelo zopet naraščati in je stopnjevalo po naslednjem redu: leta 1899 — 311.719, leta 1900 — 448.572, leta 1901 — 487.918 naseljencev. — Nekako isto razmerje je bilo po polomu leta 1873. V enem letu je tedaj padlo naseljevanje od 460.000 na 313.000 in je potem redno padalo tako, da je došlo leta 1878. samo 130.000 naseljencev v Združene države. Ko je pa potem zopet tako nagloma vzcvetelo blagostanje dežele, se je zopet grozovito pomnožilo število novih naseljencev.

V prejšnjih letih je bilo med izseljenci največ Nemcev in Skandinavcev, zdaj pa je

teh med novodošleci jako malo, pač pa so v pretežni večini Slovani in Italijani. Zlasti avstrijskih Slovanov je tretjina vseh evropskih naseljencev. Koliko izseljencev so dale v zadnjih 15. letih Nemčija, Avstro-Ogrska, Rusija in Italija, je najbolj razvidno iz naslednje tabele:

Leto	Nem.	Avst.-Ogr.	Rus.	Ital.
1887 . . .	106.865	40.265	30.766	47.622
1888 . . .	109.747	45.811	38.487	51.558
1889 . . .	99.538	34.174	33.916	25.907
1890 . . .	92.427	56.199	35.598	52.003
1891 . . .	113.554	71.042	47.426	76.655
1892 . . .	130.758	80.135	84.393	62.127
1893 . . .	96.391	59.633	43.828	71.916
1894 . . .	59.386	37.505	38.094	43.967
1895 . . .	36.351	33.462	34.490	36.961
1896 . . .	31.885	65.103	51.445	68.060
1897 . . .	22.531	33.031	25.836	50.431
1898 . . .	17.111	39.797	29.898	58.613
1899 . . .	17.476	62.491	60.982	77.419
1900 . . .	18.507	114.848	90.898	100.135
1901 . . .	21.651	113.300	85.257	135.996
1902 . . .	28.304	171.289	107.347	178.365

Iz Italije in Avstro-Ogrske je došlo 70 odstotkov vseh naseljencev; pred 15. leti pa jih je bilo iz teh dežel komaj 24 odstotkov. Iz tega se da pa tudi spoznati, v katerih evropskih državah se sedaj ljudem najslabše godi.

Mažaroni proti dalmatinskim Hrvatom.

Iz Zagreba, 15. avg.

Adresa dalmatinskega deželnege zbora je silno vznemirila Mažare in Nemce, pa tudi naše mažarone. Vse se je vzdignilo proti oni točki adrese, v kateri se zahteva zedinjenje vseh hrvatskih pokrajin v eno državo skupino pod habsburškim žezlom. Do zdaj se je o tem zedinjenju razpravljalo le po časopisih in na raznih skupščinah, in zato so se protivniki Hrvatstva manj brigali za to, premda so se vedno tej ideji upirali, ter moče, ki so jo

zagovarjali, hudo preganjali. Dokaz za to nam je sam nadškof dr. Stadler radi znane svoje zdravice. Zadušiti so hoteli to idejo z raznimi nasilnimi sredstvi po vseh hrvatskih zemljah, a kar je najžalostnejše v tem pojavu, je to, da se ravno oni faktor, kateremu bi morala biti prva dolžnost za razširjenje te ideje, ni zanjo nikdar niti zmenil.

Hrvatski sabor, odkar so mažaroni v večini, ni do zdaj zahteval niti zedinjenja Dalmacije s Hrvaško. Zato je storil zdaj svojo dolžnost dalmatinski sabor, kar pa zopet ni po volji privržencem današnjega zistema, ker ni tega storil v onem duhu, kakor bi oni radi. Mažaronski časopisi, med njimi posebno še vladni, trobijo zdaj v isti rog z mažarskimi in nemškimi tovariši proti dalmatinskemu saboru, češ, da zahteva nekaj, kar je nemogoče in kar se nikdar zgoditi ne more. Dalmatinski deželni zbor je prekorail svoj delokrog, pravi uradni list hrvaške vlade, ker se ni držal pri sestavljanju adrese hrvaško-ogrsko pogodbe, v kateri se govori le o Dalmaciji, a ne o drugih hrvaških deželah, a v inauguralnem spisu se sicer omenja tudi Bosna, toda le tako, da se ima zediniti z deželami ogrske krone, kadar bode osvojena.

Mažaroni tedaj s svojimi izjavami podpirajo Mažare v njihovih zahtevah glede Bosne, a nikdar ne pobijajo mažarskih trditev glede Dalmacije, ko jo Mažari zahtevajo za se brez zveze s Hrvaško. Tako znajo braniti mažaroni ogrsko-hrvaško pogodbo na škodo Hrvaške, a na korist Ogrske. A če jim kdo to oponese, potem se silno srdijo in psujejo, molče pa sistematično na vse krivice, ki jih Mažari počenjajo v kljub omenjeni pogodbi na škodo Hrvaške. Mažaroni oponašajo dalmatinskim Hrvatom nepoznavanje današnjih političnih okolištin, v katerih se nahaja Hrvaška, ter obžalujejo, da ni večina dalmatinskega sabora poslušala poslanca Milića, ki je opozoril svoje tovariše na hrvaško-ogrsko pogodbo kot edino sredstvo, po katerem bi se dalo izvesti zedinjenje Dalmacije s Hrvaško.

Znano je, da se saborska večina ni ujemala z Milićem v tem vprašanju. A gotovo je, da tudi sam Milić kot odličen domoljub ne veruje tej nagodbi, zato pri razpravi o adresi ni niti branil svojega predloga, kar je seveda našim mažaronom silno žal, kajti tako bi imeli v Dalmaciji vsaj enega moža, ki bi se deloma z njimi ujema glede nagodbe, katera bi morala tudi v Dalmaciji postati za vse politike alfa in omega vsega delovanja in nehanja. Toda prevarili so se, a mi se samo čudimo, kako so sploh kaj takega misliti mogli o Miliću, ki je pred nedavnim v dveh člankih v »Jedinstvu« dokazal, da se more Dalmacija zediniti s Hrvaško še le potem, kadar dobi od Mažarov garancijo, da se preneha z današnjim zistemom na Hrvaškem in da se bode vladalo zares le po sklenjeni nagodbi, ne pa po mažarskih naredbah iz Budimpešte.

Tako garancijo zahteva Milić od Mažarov, a ker ve, da je ne bi nikdar dobil, ni branil svoje izjave. Dalmatinski Hrvati dobro vedo, kako je stanje na Hrvaškem, pa nočejo sedanjega težkega jarma zameniti s še težjim, nego so pripravi, boriti se za samostalni položaj hrvaškega naroda v okviru habsburške monarhije. V tej borbi pa ne potrebujejo naukov hrvaških mažaronov, ki niso pokazali do zdaj z nobenim činom, da doseže hrvaški narod vsaj ono, kar mu je v hrvaško-ogrski nagodbi zagotovljeno. In vendar hočejo biti še drugim svetovavci. Zares prevelika domišljija!

Občuten poraz nemških nacionalcev.

Nemškim nacionalcem na Nižje- in Gorjenje-Avstrijskem se v sedanjih volivni borbi silno slabo godi, in to že v prvem začetku boja za deželnozborske mandate. Moč te stranke je padla tako globoko pod ničlo, da niti v nekdanih svojih trdnjavah ne more prirediti svojega volivskega shoda. Posebno smolo v tem oziru pa imata posl. Völkl in Schlögl. Pred nedavnim smo poročali o blamaži poslanca Völkla, ki je v in

LISTEK.

Iz Gradeža.

16. avgusta.

Ko bi bil jaz tako zgovoren, kakor moj socius dolorum — drugačnih dolorum sicer, ki vam vsako leto obišče in obširno popiše kake nove toplice, dokler ni našel nekij, kjer bo lahko vsak trenutek v vodo skočil — ko bi bil jaz tako zgovoren, pravim, bi Vam napisal celo vrsto podlistkov otdot. Kajti Gradež (Grado) hrani v sebi mnogo znamenitosti; tem več, ako bi posegli nazaj v njegovo zgodovino. Gradež je zanimiv za nas tudi, ker leži — rekel bi — pred pragom naše domovine. No, ker si pa topličarji večinoma raje privoščimo »dolce far niente«, kakor bi se ukvarjali z mnogim pisanjem — saj zato pridemo v toplice in malo polenarimo, da bi čez leto lažje delali — zato se zadovoljite samo z nekaterimi črticami.

Gradež je zaslovel še-le pred nekaterimi leti. Kot zdravilišče za škrofulozne so ga že dalj časa poznali, a še-le pred kratkim so prišli na to, da pomaga tudi drugih vrst bolnikom: slabokrvnim, nevrastenikom, na revmatizmu trpečim itd. Kakor hitro pa v

naših dneh zaslovi kak kraj kot zdravilen, pri tej pridi se vsujejo tja trume bolnikov in slabotnikov, katerih pač nikdar ne zmanjka. Tako je bilo z Gradežem. Zadnja lista tujcev izkazuje število 3247. Z vsakim letom raste število zdravja iščočih. In mnogo jih je, ki se v resnici pohvalijo, da se jim je zelo zboljšalo; mnogim se tudi po vnanje pozna, da so mnogo boljši, ko so bili nekaj tednov tukaj. Nekateri pa zboljšanja ne zaznajo takoj, ampak še-le potem, ko so se bili domu vrnili, zlasti na zimo. Marsikdo, ki je bil enkrat tukaj, rad pride sem drugič in tretjič, da si utrdi pridobljeno zdravje.

Mesto Grado na otoku istega imena — ležečem v zalivu tržaškem, spadajočem pod grofijo goriško in gradiščansko — šteje danes približno 4000 prebivalcev. Narodnosti so italijanske. Ne govoré več furlanščine, ampak imajo neko svoje narečje. Nekdaj je bilo mesto mnogo večje, ter šteló baje 60.000 stanovnikov. Tudi otok sam je bil večji. V teku časa ga je morje mnogo odplulo, oziroma zalilo. Dokazano je, da je tukaj in na bližnjih lagunah (nizkih, močvirnatih peščenih otočjih, kakoršnih je tod okolu vse polno) zemlja za cela dva metra nižji nad morsko gladino, kakor je bila nekđaj.

Avstrijska vlada je dala pred nekaj desetletji napraviti na južni in zahodni strani mesta velik, 900 metrov dolg, močan nasip, ki brani morju, da ne more več izpodjedati in odplavljati zemlje. Morje je tod okoli povsodi zelo plitvo, tako da morejo ladije le na enem samem kraju, po umetno narejenem in iztrebljenem kanalu do mesta. V to jim služi velik stroj, ki stoji sedaj nekoliko od mesta v morju in tudi sedaj dela.

Pride se od nas na Gradež od dveh plati. Z železnico do Trsta, otdot s parnikom po velikem ovinku do Gradeža. Ob lepem vremenu prekrasna vožnja. Druga pot je: z železnico do Tržiča (Monfalcone), od tam s furlansko železnico do Villa Vicentine; otdot z vozom do Ogleja (3/4 ure), iz Ogleja s parnikom naprej po ozkem kanalu, potem po morju med lagunami do Gradeža.

Živé Gradežani zadnji čas precej od tujcev; glavno njih opravilo in zaslužek pa je ribištvo. Vseh ribiških čolnov imajo menda 600. V mestu so tri tvornice za sardine, ki jim bo pa račune močno zmedla novoustanovljena ribiška zadruža. To je ustanovil bivši kapelan in obenem rojak gradeški, dr. Terlaio, sedaj bogoslovni profesor v Gorici. Ta je ribiče, da tvorničarji ne pometajo poljubno z njimi, združil v za-

drugo, ki sedaj zida novo — četrto — tvornico, katera bo pa prvim trem, ki so privatna podjetja tujcev, mnogo pora prevzela.

Znamenje in sad katoliške in socialne organizacije sta tudi katoliško delavsko društvo (società operaia cattolica) in ljudska knjižnica. Obe društvi sta na stanjeni v stari, opuščeni in za to prirejeni cerkvi.

Velike važnosti je morski hospic za škrofulozne otroke. Velika, nova hiša s prostornim vrtnom stoji prav blizu luke. V njej ima prostor 260 otrok. Kopališče zanje je ravno na nasprotni strani mesta, kakor za druge bolnike. Ta zavod je velika dobrota za otroke, ki trpé na tej nadležni bolezni. Priti morajo tri leta zaporedoma, da popolnoma ozdravijo. Vspehi zdravljenja so lepi in očividni. Po njih je Gradež zaslovel kot zdravilišče. Tudi par fantov s Kranjskega je tu, ki so prišli sem s podporo kranjskega deželnege odbora. Pripomogel jim je k temu moj prijatelj don Antonio, ki je sam tukaj ozdravel, pa rad prihaja še semkaj.

Znamenita je župna — nekđaj patriarhalna — cerkev gradeška, posvečena sv. Mohorju in Fortunatu. Patriarhalna pravim. Od l. 607 do 1451 so tukaj rezidirali patriarhi, katerih oblast se je raztezala po Istriji

nemške ljudske stranke sklical volivni shod, na katerem pa je potem govoril samim katoliškim volivcem krščansko-socialni poslanec in sklicatelj niti ni bilo na shod. Nekaj podobnega se je zgodilo minulo nedeljo v Auzelmünstru. Tudi tu je bil napovedan ljudski shod nemške ljudske stranke. V pretežni večini navzoči katoliški volivci so pa izvolili za predsednika svojega poslanca Hausserja. Nacionalni Schlögl je sicer dobil besedo, a to mu je pripomoglo do le še večje blamaže. Shod je pozneje sprejel predlog, naj se odpošljeta udanostni čestitki cesarju ter linškemu škofu. Ko je bil s tem rešen dnevni red tega proti Schlöglovi volji slavnostnega zborovanja, je vprašal predsednik, če hočejo še zborovati. Zbor je sklenil soglasno sklep shoda in nemško-nacionalni sklicatelj jo je odkuril z dolgim nosom. Vodstvo nemške ljudske stranke si bo gotovo ta dan zaznamovalo z veliko črno piko.

Dr. Adler proti pouličnim demonstracijam.

Vodja avstrijske socialne demokracije žid dr. Adler je na zadnjem strankarskem shodu v Ustju povedal nekaj, kar gotovo ne bo ljubo gotove vrste sodrugom, ki so doslej le v poulični demonstraciji izvrševali svoja socialno demokratska načela. Govoreč namreč o bodoči strankarski taktiki je izjavil dr. Adler med drugim to-le: »Res je sicer, da se more mnogo storiti na ulici; lahko se imponira nasprotniku, more se mu kaj izsiliti, da celo zavest in čut pravice se s tem vzbudi med delavstvom, toda ni pa mogoče na ulici delavstva vzgajati, pred vsem pa ne dovesti do prave socialno-demokratske zavesti. Vsled tega tu javno izpovem, da je temeljna misel naše taktike ta, da treba popolno opustiti to obliko zunanje boja, ki dandanes ni potrebna, tudi ne mogoča, ter da čim preje rečemo s popolnim prepričanjem: »Nazaj v hiše, nazaj v društva, nazaj k vzgojevalnemu delu v podrobnem!« — To bodo, recimo graški sodrugi debelo gledali, ko izvedo o tej najnovejši taktiki! Prepričali se bodo pa tudi lahko, da ta, zanje nova taktika, ni nova za krščanske socialce, ki se čim največ možno ogibajo pouličnih demonstracij in polagajo povsodi največjo važnost na vzgojo svojih somišljenikov v družtvih.

Socialno-dem. strankarski shod.

Predvčeranjim je bil prvotno na pet do šest dni proračunjeni soc. dem. strankarski shod v Ustju zaključen s slavo klici na mejnarodno socialno demokracijo in delavsko pesmijo. V razpravi je bila kot zadnja točka strankarsko časopisje. Poročal je predsednik Popp. O tem se pa z malo izjemo skoro nič ni govorilo, marveč le o načrtu tiskovnega zakona. Poročevalcu ugaja sicer določba o svobodni kolportaji, nikakor mu pa ni všeč odprava porotnih sodišč v tiskovnih zadevah. Sicer so jim dunajski porotniki gorki in jih skoro vselej obsodijo, a

in Benečiji. Čudno blizu skupaj sta bila patriarha graški in akvilejski. Leta 1451 je papež Nikolaj V. preložil graški patriarhat v Benetke, kjer je še sedaj; dočim je bil oglejski, kakor znano, razdeljen v dve nadškofiji, videmsko in goriško.

Sedaj je tukaj župnika, ki jo upravlja župnik (častni kanonik, že 37 let tukaj) z dvema kapelanoma. Cerkev je stara — koliko ravno, se ne da povedati — po dveh vrstah stebrov razdeljena v tri ladije. Stropa, kakor mnoge laške cerkve, nima. Oltarjev, lepih kamenitih, ima enajst. Veliki je lep ciborium in retabel-oltar obenem. Tlak je star lep mozaik. Za velikim oltarjem je kor za duhovščino s kamenitim patriarhalnim sedežem na sredi. Velika redkost je stara prižnica iz kamna, stoječa na šestih kamenitih stebrih, čije streho zopet nosijo šesteri kameniti stebri. Ta je menda v cerkvi samo zaradi častitljivosti, kajti poleg nje stojita še druga in tretja, ki ju res rabijo za pridigovanje in kateheziranje. Pa pri vsem tem še izpred oltarja govoré.

Ker je to edina cerkev, v kateri se redno mašuje, je sedaj vsako jutro mnogo sv. maš in je precej ljudi pri njih navzočih. Tudi že dan vidiš dokaj molivcev v cerkvi.

(Dalje prih.)

to ni povsodi tako. Porotna sodišča naj bi se torej tudi v bodoče pečala s tiskovnimi pravdami, a porotniki bi se morali voliti iz ljudstva. Nadaljna debata je pokazala, da niso vsi Poppovih misli. Konečno se je sklenilo le, da se morajo soc. demokrati v parlamentu boriti za ugoden tiskovni zakon. Kraj prihodnjemu strankarskemu shodu določi strankino vodstvo. — Po završenem dnevnem redu je prišlo do burnega nastopa mej Adlerjem in delegatom Starkom. Poslednji je namreč odločno protestiral proti Adlerjevemu nastopu napram opozicionalnim govornikom. Nazval je njegov nastop mameluški.

Boj v departementu Finistère.

Kongregacijske šole v departementu Finistère so zaključene, zбоk česar vlada po vsem Izraelu velikansko slavlje. Zatvorjene so šole in pregnane redovnice v krajih Folgoët, St. M'een in Ploudaniel, v krajih, kjer se je pojavil od strani prebivalstva največji upor. Že v prvem hipu, ko se je zoznalo, da preti velika nevarnost toliko priljubljenim redovnim šolam, se je organiziralo prebivalstvo pod vodstvom katoliške aristokracije ter bilo voljno do skrajnosti braniti redovnice in njih zavode. Ustavljalo se je res dolgo in se ni ustrašilo niti najljutejega boja, a konečno je moralo podleči oboroženi sili. Doseglo je pa toliko, da vladni organi nikjer niso mogli udreti v samostanske prostore skozi vrata, marveč povsodi so morali udreti v poslopje skozi zid in so nadalje vlamljali v samostanske in šolske prostore. Takih zmag se Combesova vlada pač ne more veseliti, tem manj, ker je bilo povsodi ranjenih mnogo oseb, a največ žensk. Izmed vojakov so bili ranjeni le štirje, kar pač kaže, da ljudstvo nikakor ni uganjalo onih grozovitosti, o katerih ve toliko pisati frimasonsko-židovsko časopisje. Prebivalstvo namreč dobro ve, da vojak ni zakrivil te nesreče, ker mora storiti to, kar mu vele višji. Kriva je temu edinole vlada in nje razni mameluki po posamnih departementih. Nad temi se pa sedaj ne more zmaščevati, a maščevalo se bo gotovo, če ne prej, pa vsaj ob prihodnjih volitvah. Tedaj se bodo brezdvomno združili vsi katoliški krogi in z glasovnicami v rokah pokazali, da si ne puste oropati vse svobode, posebno pa ne z ozirom na vzgojo otrok. V stiski so se složili in ta sloga ostane, upajmo, trdna.

Iz brzojavk.

Avstro-ogrška nagodba. Berolinskim listom javljajo iz Budimpešte, da je zelo dvomljivo, da bi bila letos rešena avstro-ogrška nagodba. Odločitve je pričakovati še le tedaj, ko bo rešen nemški carinski tarif. Dvomimo, da bi se Mažarom to posrečilo. — Burski generalina Nizozemske. Generali Botha, Dewet in Delarey so došli predvčeranjim popoldne v Rotterdam, da obiščejo Krügerja in Steina in se udeležijo pogreba Luka Meyerja, ki se vrši jutri. Prebivalstvo jih je navdušeno pozdravilo. V Haagu je imel Botha nagovor, v katerem je povedal, da v kratkem izda spomenico o zadnjih dogodkih. — Perzijski šah v Londonu. Na čast šahu je waleški princ v ime kralja priredil dvorni obed, ki so se ga udeležili vsi ministri ter Roberts in Kitchener. — Kulturni boj v Sviči. Po francoskem vzgledu so tudi v Sviči pričeli gonjo proti redovom. Zvezni svet je prepovedal enajstim ženskim redovom v kantonih St. Gallen, Waad in Wallis nadalnje bivanje v Sviči. Odloga jim je dal 90 dni. — Italijanskega kralja bodo na potovanju skozi Svico v Göschenenu slovesno sprejeli. — Protesti proti zatvarjanju kongregacijskih šol. V sedanjem zasedanju se pečajo skoro vsi generalni sveti s Combesovo gonjo. Zastopi okrajev Vendée, Finistère, Vienne, Calvados, Orne, Morbihan, Versailles in mnogi drugi protestirajo proti zatvarjanju redovnih zavodov. Nekateri prefekti protestirajo proti takim sklepom. — Velika poljska demonstracija v Charlottenburgu. Na protestnem shodu se je zbralo do 2000 Poljakov. Protestirali so proti germanizaciji Poljske ter izjavili, da izgine prej Prusija z zemljevida, kot bi se vladi posrečilo ponemčiti Poljake.

Proslava štiridesetletnice pevskega društva „Kolo“.

Iz Zagreba, 17. avg.

Mojemu zadnjemu poročilu o proslavi 40letnice pevskega društva »Kolo« imam dodati, da je bila tudi Istru zastopana po pevskega društva »Lavora« iz Opatije. Slovence in bosanske Hrvate so sprejemali povsodi z oduševljenjem, a predsednik »Kola« je Slovence pri svečanostnem sprejemu pozdravil najprej kot verne brate, »ki delite z nami zares radost in žalost z iskreno bratinsko ljubeznijo.« Pa tako je tudi treba, da se drug drugzga oklepamo posebno v naših hudih borbah za narodni obstanek in da si pomagamo v naših stiskah kot dobri in zvesti sosede.

Na svečanostnem banketu se je pa še posebno pokazala slovanska vzajemnost. Tukaj so bili zastopani poleg Hrvatov in Slovencev tudi Čehi in Poljaki. K svečanosti je prispele namreč tudi praški »Hlahol« ter sodeloval pri koncertu z največjim vspehom, kakor tudi ljubljanski »Slavec«, katerega produkcijo hvalijo zбоk točnosti in jedrnatih jakih glasov vsi hrvaški časopisi brez razlike. Pozdravil jih je prof. Ferdo Miller s krasnim govorom, tako da ni bilo odobravanju ne kraja ne konca. Poljak dr. Leviski se je spomnil tudi Slovkov, kateri niso bili zastopani pri svečanosti iz poznanih razlogov. Nazdravil jim je v lepem govoru kot mučenikom slovanskim, ki se vkljub vsem zatiranjem vendar le drže. Dobro je, da se je tudi pri tej v prvi vrsti hrvaški svečanosti pokazala solidarnost vseh Slovanov naše monarhije ter s tem pokazal nekak odpor proti odurni vse-nemški slavnosti v Gradcu, kjer so očitno in prodržno prezirali vse, kar nam je milo in drago ter ošabno izzivali na boj proti Slovanom.

Dobro je rekel na svečanostnem banketu Čeh Menšik, da se je treba proti takemu nemškemu nastopu združiti v boj, da obranimo sebe in državo. Zato so tudi pri tej svečanosti v Zagrebu zbrani hrvaški pevci iz vseh hrvaških dežel poslali cesarju in kralju udanostni brzojavni pozdrav, da pokažejo s tem veliko razliko med nemškimi in slovanskimi državljani glede vernosti in privrženosti nasproti svojem zakonitemu vladarju. Naj se izve tudi v širjem svetu, da Hrvatje pri vseh svojih zahtevah, da se združijo in zedinijo, mislijo vedno na svojega vladarja, pod katerega žezlom žele ostati kot zedinjen narod. Hrvatje ne iščejo oslombe zunaj državnih mej za izvedbo svojih osnov, nego hočejo v okviru habsburške monarhije doseči svoj cilj. Razume se, da jih bodo v tej borbi podpirali dvakrat vsi drugi Slovani naše monarhije ter tako pokazali pravo vzajemnost slovanstvo.

Vladni krogi, kolikor so bili prisiljeni sodelovati pri tej svečanosti, so se ogibali v svojih izjavah vsega, kar bi jim mogli današnji vlastodržci oponenti. Spominjali so se samo kulturne moči pesmi, politično o se seveda zatajili. Tako pišejo tudi uradni časopisi. Če so prišli v Zagreb Hrvatje iz Bosne in Hercegovine, Dalmacije in Istre, jim je to dokaz, da jih je semkaj privabila moč hrvaške pesmi; kaj drugega jih naj ne vabi v Zagreb. Hrvatje morejo težiti za kulturnim napredkom, ali politiko naj pustijo na strani, saj o zedinjenju vseh Hrvatov ne more biti govora pod sedanjimi okoliščinami. S tega stališča so presojevali tudi prisotnost ostalih Slovanov pri tej svečanosti.

Toda duhseneda ukleniti v meje kakšne nagodbe. Spesmi so širi ne samo kulturna nego tudi politična misel. To se je pokazalo v veliki meri tudi pri tej svečanosti. Sam predsednik »Kola« je naglasil v vseh svojih govorih tudi politično stran tega sestanka vseh hrvaških pevcev, a isto so naglašali tudi ostali govorniki. In to je prav. Naj zvedo naši protivniki, kako misli narod, in kako daleč je prodrla že hrvaška misel v vseh hrvaških deželah; naj zvedo naši protivniki tudi to, da so Hrvati pripravljeni podpirati pri tem delu vse ostale Slované v monarhiji. Te izjave so morda ne ugodne za službene kroge, ali se zatajiti ne morejo.

Papeževa in cesarska slavnost.

Iz Polja 18. avg.

Včeraj dne 17. avgusta doživeli smo v Polju zopet dan užitka. Naše bralno društvo napravilo je s pomočjo mladeniške in dekliške Marijine družbe 2 predstavi s petjem na čast imendanu svetega očeta ter rojstnemu dnevu presvitega cesarja. Ob 5. uri popoldne zbralo se je nepričakovano mnogo ljudstva na vrtu društvenega doma v Slapah, kjer je bil v ograjenem vrtu postavljen oder za predstave.

U. g. kapelan M. Rihar razloži v slavnostnem govoru pomen današnje slavnosti ter v zbranih besedah kaže v večni Rim, kjer obhaja danes papež kralj svoj imendan ter konča z besedami: Živela domovina, Živela Avstrija! Slava svetemu cesarju! Slava svetemu očetu!

Navdušeno je ljudstvo pritrdilo s plaskanjem in slava klici, na kar je zapel mešan zbor papeževo himno. Gotovo so bile besede konec himne vsakemu navzočemu pete iz srca: Vsi jeziki se združite — Sveti oče slavni Leon — V slavu cerkve zmagovite — Zveat delivec je dobrot — Naj doni po širnem svetu — Skrbno varje božjo dedo — Slava svetemu očetu — V raj nebeški kaže pot.

Potem zapel je moški zbor cesarsko himno. Obe pesmi peli sta se izborno in nad vse naše pričakovanje.

V deklamaciji, katero je govorila gospodica Rozalija Novak, napovedala je igro »Indijski siroti«, katere se je koj na to predstavljala ljubko in neprisiljeno. Posebno je pohvaliti desettletno Anico Mandelj, ki je igrala tako naravno, da je privabila solze v oči gledalcev. Po prvi igri zapel je mešan zbor »Naša zvezda« in zbor malih deklic »Studenček«. Na to se je predstavljala igra »Pravica se je izkazala«. Tudi pri ti igri pokazalo se je, da so igralci popolnoma kos svoji nalogi, posebno je pohvaliti g. Dejaka, kateri je kot prosjak »Krulac« prav dobro rešil svojo nalogo.

Po končani predstavi zapeli sta se še dve pesmi in minilo je prijetno popoldne. Dež je hotel sicer nekoliko pokazati slavnost, kar pa ni prav nič oviralo in zmanjšalo zabave. Splošna sodba je, da lepše zabave si ne moremo misliti, kot je bila ta. Pevci in igralci naj imajo za plačilo zahvalo vdeležencev, kateri so se zadovoljnih obrazov vračali domu.

Pred vsem pa gre hvala č. g. kaplanu Mateju Riharju, kateri je lahko ponosen na svoje delo. Ker po pravici se mora reči, vse je sad njegovega truda, kateri, kakor smo se zopet večeraj prepričali, ni bil zastoj. Kajti seme, katero je sejal, ko je k nam prišel, rodi sad, in ta sad je vsestranska izomika naše mladine. Bog bode plačnik.

..... a.

Vspored Evharističnega sestanka na Trsatu.

Dne 2. sept. Ob 4. uri popoldne se začno člani zbirati v francišk. samostanu. Ob 6. uri propoved, potem se pred izpost. Sv. R. T. peva »Veni sancte«, lavret. litan., »Tant. ergo«. Po blagoslovu prvo slavnostno zborovanje v samost. refektoriju s sledečim vsopredom: a) pozdrav predsednika pripravljalnega odbora, b) volitev predsednika in tajnika, c) govori (vsak se mora prej prijaviti odboru), d) slovenska in hrvaška razprava.

Dne 3. sept. Ob 8. uri slovesna sv. maša, po evangeliju govori eden škofov. Po maši se izpostavi presv. R. T. za ves dan. Kratka adoracija, na to drugo slavnostno zborovanje: a) govori, b) razprave, c) predlogi (se morajo prej naznati predsedništvu).

Ob 12.1/2 uri skupni obed v dvorani trsatske hrv. »Čitalnice«.

Popoldne ob 4. uri: a) Vesperae et Compl. b) propoved, c) litan. lavr., d) procesija s pr. R. T. izven cerkve po mestu do boulevarda, d) pri povratku v cerkev »Te Deum« in »Tant. ergo«.

Duhovniki naj imajo seboj talar, koret, biret in belo štolo.

Zaradi reda pri adoraciji se prosi, da se gg. vpišejo na polo v zakristiji; za asistenco se naj sami oglase mlajši gg. — Prijave za sestanek se sprejemajo iz ključnice do 23. t. m.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 20. avgusta.

Sveti oče slovenskim in hrvaškim duhovnikom. Urednik »Vestnika slov. in hrv. častilcev sv. R. T.« je bil pri potovanju skozi Rim dne 4. t. m. pri sv. očetu v avdienci. Tam je govoril sv. očetu o našem političnem gibanju ter mu naznanil posebno, da bodo imeli slovenski in hrvaški duhovniki začetkom septembra na Trsatu skupen evharističen sestanek. Sv. oče mu je na to, z ognjevitim navdušenjem priporočal, da naj širi to češčenje, omenjal svoje zadnje enoklike, blagoslovil »Vestnik« in vse duhovnike, ki se bodo vdeležili sestanka.

Novega tržaškega škofa bodo slovesno sprejeli pred vsem slovinci, ki se bodo razvrstili pod zastavami slovenske Marijine družbe in bratovščine sv. Cirila in Metoda.

Sestanek naših nepolitičnih društev. »Slovenska krščansko socij. zveza« je razposlala nepolitičnim slovenskim društvom

vabila za sestanek, ki se vrši pod pokroviteljstvom prevz. ljubljanskega knezoškofa dr. A. B. Jegliča dne 7. in 8. septembra t. l. v Ljubljani. Opozorjamo, da k sestanku niso vabljeni gospodarska društva, ker ta društva imajo že lepo organizacijo v »Gospodarski zvezi«, pač pa je treba ustanoviti trdno vez za vsa naša bralna, izobraževalna, pevska in delavska društva. Seve imajo pristop tudi člani gospodarskih društev kot posamezniki. Kdor se želi udeležiti, naj svoje ime na dopisnici naznani č. g. Luki Smolnikarju, stolnemu vikarju v Ljubljani. Posebno je želeli, da pridejo na sestanek možje ali mladeniči tudi iz onih krajev, kjer še ni izobraževalnih društev, ker se bodo na sestanku mnogo naučili. Vsepeh sestanka bodi, da vso našo domovino prepregemo z izobraževalnimi društvi. Ako kako društvo pomotoma ni dobilo vabila, naj to takoj naznani na zgoraj omenjeni naslov. Opozorjamo vsa naša nepolitična društva, da nemudoma izbere delegate za sestanek in to takoj naznani, da se še pravčasno zanje preskrbe v Ljubljani stanovanja. Ustanoviti se mora trdna zveza nepolitičnih naših društev, ki bo društveno življenje poživljala in pospeševala, zato smo prepričani, da se naša društva z veseljem odzovejo klicu »Slovenske krščansko-socialne zveze«.

Osebnosti. Kanonično umeščen je bil danes na župnijo Dobrovec tamonjši dosednji župni upravitelj, č. g. Engelbert Berlan. — Pravna praktikanta gg. Iv. Bakovnik v Ljubljani in Peter Levničnik v Škofi Loki sta postala avskultanta. — Konceptni praktikant pri deželni vladi g. Ig. pl. Ruber je prideljen dež. vladni predsedstveni pisarni, konceptni praktikant pri dež. vladi g. R. Svetek je prideljen okrajnemu glavarstvu v Radovljici. — Absolvirani pravniki gg. Ant. Menčinger, I. Lininger in J. Böltz so kot konceptni praktikanti prideljeni: prvi okrajnemu glavarstvu v Krškem, drugi okrajnemu glavarstvu za ljubljansko okolico in tretji dež. vladi.

Ljubljana — zastrupljena. S člankom pod tem naslovom je »Narod« v soboto hujskal proti škofi. V »kotičku za liberalce« smo zadevo že včeraj omenili po vrednosti. »Narod« se časih prav neopravičeno baha, da je dobro informiran list, pa tudi o tej priliki je pokazal, da je jako slabo informiran. Zadevo je knezoškof že davno sam prej uredil, predno je »Narod« priobčil svoj hujskajoči članek. Knezoškof je to storil tudi prej sam, predno je o stvari kaj dejalo glavarstvo in se že davno vršé predpriprave za kanalizacijo pri škofovih zavodih. »Narod« pri tem ni bil, kakor se razvidi, niti najmanje merodajen. Ljubljancem pa je »Narod« zopet pokazal, kako silno slabo informiran list je.

Iz seje kranjskega deželnega šolskega sveta. Deželni šolski svet je sklenil ustanoviti enorazredno šolo v Knežaku in dvorazrednico v Vrhpolju. Šola v Budanjah se razširi v dvorazrednico, II. mestna deška ljudska šola v Ljubljani se pa sukcesivno razširi v osemrazrednico. Definitivnimi učitelji ozir. defin. učiteljicami so imenovani gg. Alojzij Ponikvar v Velikem Trnu, Valentin Mikuš v Podkrajju, Terezija Bole v Vrabčah, Gabrijela Jereb v Čermošnici, Mihaela Novač v Senožedah, Ana Novak Božič v Kamni Gorici. Za definitivno učiteljico na šoli v Kolovratu je imenovana učiteljica na privatni šoli v Pressbaumu pri Dunaju gdč. Pavla Vodušek. Na lastno prošnjo so prestavljeni gg.: nadučitelj v Poljanah Ivan Pipan na Trato, nadučitelj v Banjaloki Anton Bezeg na Goče, učiteljica Alojzija Delak iz Prema v Gorenji Logatec, nadučitelj Jernej Ravničar iz Mokronoga v Trnovo. Na lastno prošnjo so umirovljeni gg. nadučitelj v Trnovem Martin Zarnik, učitelj na I. mestni deški ljudski šoli Valentin Kummer, učitelj v Hrušici Franc Klinar, nadučitelj Franc Raktelj.

Zborovanje. Iz Artič se nam piše: Dne 31. avgusta zboruje politično društvo »Sava« v gostilni »pri Slovenca«.

Zakaj še ni šel tržaški namestnik? Na to vprašanje odgovarja neki češki list, da je grof Gočss samo radi tega še v Trstu, ker ni mogoče najti zanj primernega

mesta. Grof bi bil rad postal senatni predsednik pri upravnem sodišču, a se temu ustavlja grof Schönborn z ozirom na advancement dvornih svetnikov.

Iz Planine, 18. avg. Včeraj, v praznik sv. Jošima, se je pri nas sijajno vršila obilno obiskana papeževa jubilejska slavnost. Prvo duh. opravilo je bilo v podružnici sv. Roka v Trgu, kjer so imeli ta dan svoj patrocinj. Ob 10. je slavnostni govornik g. Legat slavil delovanje papeža Leona XIII. kot cerkvenega poglavarja in dobrega očeta vseh narodov zemlje. Popoldne po molitveni uri za papeža je v evharistični pridigi g. župnik opisoval ljubezen Kristusovo v naravi svet. Zakramentu. Jubilejne procesije se je udeležila velika množica vernega ljudstva, da pokaže otroško vdanost in zvestobo narvišjemu poglavarju cerkve. Tudi knjeginja Aleksandrina Wind. in gospa grofinja Mocenigo sta se pridružili procesiji. Slava Leonu XIII.!

Smrtna kosa. Umrli je oče č. gosp. Franceta Klanjškega, vikarja v Gorenji Trebuši, g. Josip Klanjšek v št. Ferjanu, star 83 let. — V Šmarjah pri Ajdovščini je umrl g. Frančišek Gruntar, c. in kr. enoletni prostovoljec korporal v 27. pešpolku in abiturijent. Pokojnik je bil sin župana v Šmarjah pri Ajdovščini g. Franceta Gruntarja.

Slovo slovenskih pevcev od Zagreba. Piše se nam: Težko je bilo slovenskim pevcem slovo od bratov Hrvatov, mej katerimi so preživeli toliko lepih, nepozabnih ur. Oddelek pevskega društva »Ljubljane« se je poslovil od Zagreba še-le v ponedeljek zjutraj. »Kolaši« so slovenske pevce spremili do Brežic ter tako pokazali, kako dragi gostje so jim bili slovenski pevci.

Veviško delavstvo in jubilej svetega očeta. Na drugem mestu omenjamo, kako krasno je veviško delavstvo proslavilo jubilej sv. očeta. V predvečer so delavci zažgali kres, pevski zbor pa je prepeval krasne pesmi. Veselice v nedeljo se je udeležilo precej ljubljanskih gostov, ki niso mogli prehaliti spretnosti igralk in igralcev.

Povodenj. — **Potreba regulacije.** — Dobro ve, dne 19. avgusta t. l. Silen naliv v noči od 17. na 18. t. m. je provzročil velikansko povodenj ob vodi Gradašici in Horjulki (Sujci), kateri sta na dolgo in široko, kamor sta dosegli, uničili vso otavo popolnoma. Skoda je velika, tembolj, ker je bila otava letos izredno lepa, velika in gosta. Ubogi reveži so prizadeti posestniki; delaj, trudi se, plačuj drage delavce in davke, pa pride element in — vse je uničeno. Bog nas varuj takih nesreč! Kdaj se bosta vendar regulirali ti dve vodi? Saj ljudje regulacije že več let prosijo, a dosedaj zaman!

Novice z Bleda. Prihodnjo soboto priredi na Bledu koncert češko pevsko društvo »Hlahol«. — Dne 15. t. m. je bilo 30 turistov na Triglavu. — Razsvitljavo v predvečer cesarjevega rojstnega dne je preprečil dež. — Število tujcev na Bledu je letos izvenredno veliko, posebno slovanskih gostov je letos lepo število. Med drugimi je na Bledu g. Palmov, profesor slovanske cerkvene zgodovine na duhovni akademiji v Peterburgu. Rusov je na Bledu do dvajset.

Za slovenske obrtnike. V večjem, živahnem trgu na Spodnjem Stajerskem se ponuja prilika dobremu narodnemu peku, naseliti se in si bodočnost osigurati. S pekarijo je vezana tudi žganjarija in eventuelno kramarija. Razun tega najde dober kruh tudi mizar in črevljar v ravno istem trgu. Pojasnilo daje »Slovensko obrtno in trgovsko društvo« v Celju, kamor naj se reflektantje obrnejo.

Fraško pevsko društvo »Hlahol« pride prihodnji petek popoldne v Ljubljano in bo zvečer pelo na vrtu »Narodnega Doma«.

Učni tečaj za čebelorejo. Valed odloka c. kr. štajerskega deželnega šolskega sveta se bo pri društvu za štajersko čebelorejo v Gradcu obdrževal tudi letos učni tečaj, in sicer od 13. do 17. septembra t. l. Kdor se ga bo udeležil, naj to naznani društvenemu tajniku Fr. Zenkerju, Merengasse 3, Gradec.

Spreten brivec v Ameriki. Ameriški slovenski listi poročajo: Po slovenskih naselbinah v Minnesoti je te dni sleparil ljudi neki brivec z imenom John Petrovčič.

Posebno piko je imel na duhovnike. Izvabil je iz njih precejšnje svote. Č. g. Buha je nagoljfal za 25 dolarjev, župnik v Biwabiku, M. Bilban, se mu je dal obriti samo za 5 dolarjev itd. John Petrovčič je vsakemu, kogar je srečal in ga hotel poslušati, pravil izmišljeno povest, da mu je v Calu metu pogorela brivnica z vsem, kar je v njej imel.

Grozna nesreča. V tretjem nadstropju biše št. 55A v ulici Belvedere v Trstu stanuje družina železničnega pristava gospoda Alfonza Razlega. 11letni nemi sinček gospoda Razlega, imenom Nikolaj, stopil je 18. t. m. na neko stolico, da zapre okno. Ko je stal tako na stolici pred oknom, pritekla je v sobo njegova sedemletna sestra Marija, in je, igraje se, prišla Nikolaja za noga ter ga dvignila. Nikolaj je vsled tega izgubil ravnotežje in padel na ulico, kjer je obležal v nezvesti. Mimogrediči gospod Ivan Ferluga je dečka dvignil in ga odnesel na bližnji inšpektorat, kamor so poklicali zdravnika z zdravniške postaje, dr. Bruna. Ta je podelil revčku prvo pomoč in ga dal prenesti v bolnišnico, kamor ga pa niso več živega prinesli, ker je med potoma umrl. Lahko si vsakdo misli obup uboge matere, ko je, ležeča bolna v drugi sobi, izvedela to grozno vest.

Premog našli. Trgovec Alfonz Oblak je 13 kilometrov od Novega mesta zasledil mej št. Jernejem, Sv. Križem, Gadovo pečjo in Grazerjevim turnom močne žile svetlega premoga.

Utopljenca, 15letnega črevljarskega sina Lapa, ki je utonil pri kopanju, so dobili v Savi pri Šmarci.

Odvetniški shod v Zagrebu. Odvetniki iz Hrvaške in Slavonije imajo dne 8. in 9. septembra sestanek v Zagrebu.

Žena ubila moža. Na Vestfalskem je v Hertenu ubila v prepiru žena svojega moža rudarja Alojzija Lebna, ki je pristojen v Kotredež. Ženo so zaprli, njenih pet nedoraslih otrok so pa po odgonu poslali domov na Kranjsko.

Zlata poroka. Dne 18. avgusta t. l. sta obhajala v Artičah Franc Zajc in Apolonia rojena Sodič zlato poroko. Vkup štejeta 160 let, 7 mesecev in 28 dni starosti. Vkljub visoki starosti sta še oba precej krepka. Bog jih še ohrani!

Ljubljanske novice.

Svetovnoslavni pevski zbor »Hlahol« iz Prage v Ljubljani! Prihodnji petek dne 22. avgusta ob 1/3. uri popoldne dospe 39 bratov Čehov, med njimi oddelek 20 najboljših pevcev »Hlahola«, v Ljubljano. Zvečer se snidejo Čehi in Slovenci na vrtu »Narodn. doma« k prosti koncertni zabavi, ki bo vsled krasote petja najlepši umetniški užitek. Kolikor nam je do sedaj znano, peli bodo pri tej koncertni zabavi sledeče krasne skladbe: 1. Josip Lev: O hory, hory! 2. Jos. Klička: Já v snách Tě viděl. 3. A. Thomas: Písn' vojinů z výjevu choralního »Noc duchů«. 4. A. Dvořák: Dvě slovenské písně. 5. Jeremiáš: Otverlistek z nar. písní. 6. Křížkovský: O. vedeného prosba. 7. Pauker: Má láska. 8. Bachtík: III. směr nar. písní. — Slovenci, pridite poslušat prekrasno petje! — Pevci pojo na korist »Podpornemu društvu za slovenske velikošolce v Pragi. — Vstopnina za osebo 30 kr.

Vojaki — drvarji. Sedaj so pričeli delati delavcem konkurencio že — vojaki. Vojaki 17. pešpolka se uporabljajo v bližini cerkve sv. Petra pri privatni stranki za drvarje! Pet vojakov nekemu g. učitelju žaga in sklada drva. Dovolj je delavcev, ki si žele zaslužiti kruha, zato je ta »konkurencija« od strani vojakov precej nečuvstva. Vojaska oblast naj pač prepove uporabo c. kr. vojakov za dela privatnim strankam.

Prisiljenci in nedeljski počitek. V nedeljo so videli ljudje z velikim začudenjem prisiljence na Kodeljevem pri — poljskem delu. Mislimo, da bi se nedelja dala bolj primerno vporabiti za duhovno izobrazbo prisiljencev, katere so vendar dovolj potrebni.

Lepa prireditve poštinih uslužbencev. Vnovič opozorjamo, da priredé c. kr. poštini in brzojavni uslužbenci v Ljubljani 24. avg. na čast Njega Velikanstva mašo pri sv. Jakubu ob 1/3. uri dopoldne. Pri maši bode pel pevski klub, spreved bode spremljevala ljubljanska društvena godba. Popoldan bode vrtna veselica pri Koslerju ob 4. uri. Pri veselici bode pošta in coriandoli-corzo, svirala bo ljubljanska društvena godba. Vstopnina za osebo 40 vin., otroci prosti. Čisti

dohodek je namenjen bolniškemu zakladu c. kr. poštinih in brzojavnih uslužbencev.

Nesreča. Roko stisnil si je pri prekladanju na juž. kolodvoru skladiščni delavec Jožef Kavčič. Prst zmečkal je sod skladiščnemu delavcu Antonu Kodranu.

Odhod topničarjev. Tretja baterija topničarskega polka št. 7 je danes zjutraj odpotovala iz Ljubljane k vojaškim vajam. Druga baterija se vojaških vaj ne udeleži, ker se je pri konjih pokazala bolezen.

Zgubila se je srebrna zapetnica z naveški.

Dva vlaka vojakov sta se peljala danes mimo Ljubljane proti Notranjski. Zadnje dni se je peljalo mimo Ljubljane 8 vlakov z vojniki.

Dva shoda po § 2 so imeli uslužbenci elektriške železnice. Hoteli so stopiti v stavko.

Vožnja v temi. Nek kolezar je po noči priletel v pregrajo pri dolenski železnici in se nekoliko poškodoval.

Razne stvari.

Najnovejše od raznih strani — Kapucinski pater Janaušek ponesrečil. Včeraj je P. Ludv. Janaušek na Dunaju pri kopanju tako nesrečno padel, da si je izvil desno roko. Prepeljali so ga v bolnišnico usmiljenih bratov, pozneje pa k usmiljenim sestram. — Zopet Mont Pelee. Mej dnem 13. in 15. t. m. je zopet bruhal Mont Pelee. Pri tej katastrofi je zgubilo življenje 150 oseb. — Schwab, predsednik ameriškega jeklenega trusta se mora na svet zdravnikov odtegniti od vsakega dela. — Obesili so danes zjutraj v Kraljevem Gradcu morilca Jarosa. Umril je v gozdu 14letno dekletce in truplo razsekal. — Nov vulkanični izbruh. Iz Yokohame se poroča, da so vulkanični izbruhi opustošili otok Torishima. Prebivalstvo se ni rešilo. — Aachen postane zopet sedež škofa. Listi poročajo, da je mestni zastop dovolil potrebne stroške za zopetno ustanovitev nekdanje slavnoznanee aachenske stolice. — Umril je v Brunnu tudi po Kranjskem znani urednik »Oesterreichisch ungarische Revue« g. Adolf Mayer Wyde v 77 letu svoje dobe. — Novo Mascagnijevo opero »Večno mesto« bodo igrali 17. septembra v New Yorku. — Sodni predsednik se je ubil. Na Nadelkornu v Švici je padel sodni predsednik Larding raz neke skale in se ubil. — Iz Tunisa se poroča, da je umrl v okraju Kanem šek Mohamed es Senussi, v katerega roki je bila moslemanska propaganda.

Telefonska in brzojavna poročila.

Idrija, 20. avgusta. O demonstraciji, o kateri je poročal »Narod«, da se je zgodila pri cesarski slavnosti, tu ni nič znanega.

Petrograd, 20. avg. Car je dobil na svoji pisalni mizi grozilno pismo odbora ruskih revolucionarjev. Car si ni upal pisma odpreti. Poklical je ministra Plehve, ki je pismo odprl. V pismu se poziva carja, da zlomi terorizem uradnikov, sicer se naj izvrši atentat. Car od tega trenutka še ni zapustil svojih sob.

Haag, 20. avg. Burski generali so danes odpotovali v Utrecht, kjer obiščejo kraljico.

Umrli so:

V bolnišnici:

17. avgusta. Marija Jene, postrežnica, 52 let, jetika.

Listnica uredništva:

Gosp. **Albin Rant**, trgovec v Kranju: Prav imate, da je za trgovca kočljiva stvar, udeleževati se liberalnih shodov, še bolj kočljiva stvar je pa to za kristjana. Ker Vi niste bili na Tavčarjevem shodu v Poljanski dolini, tedaj je drug Rant, ki je tudi v Kranju, katerega omenjena kočljivost po pravici zadene.

Gosp. **Fran Jurinčič** v Zvonci: V uršulinskem samostanu v Ljubljani je učiteljše s pravico javnosti in kandidatinje stanujejo vse izključno v samostanu, ne da bi hodile na javno učiteljše. Na učiteljše samem ni pripravljavnega tečaja. Deklice, ki so izvršile 7. in 8. razred ljudske šole, oziroma 2. ali 3. razred meščanske šole in dopolnile 15. leto, morejo napraviti izpit za vsprejem na učiteljše. Letošnje šolsko leto v uršulinskem zavodu ne bo prvega tečaja, ker se vsprejemajo vanj le vsako drugo leto. Če želite natančnejšega pojasnila, obrnite se do samostanskega vodstva.

Dunajska borza

dne 20. avgusta.

Skupni državni dolg v notah	101.75
Skupni državni dolg v srebru	101.60
Avstrijska zlata renta 4%	121.55
Avstrijska kronska renta 4%	100.10
Ogerska zlata renta 4%	121.25
Ogerska kronska renta 4%	98.—
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1585.—
Kreditne delnice, 160 gld.	683.75
London vista	239.70
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	117.05
20 mark	23.41
20 frankov (napoleonor)	19.06
Italijanski bankovci	94.30
C. kr. cekini	11.26

Zitne cene

dné 19. avgusta 1902.

(Termin.)

Na dunajski borzi:

Za 50 kilogramov.

Pšenica za jesen	6.94	6.95
Ri za spomlad	7.27	7.29
" " jesen	6.18	6.19
Koruzna za julij-avgust	5.48	5.49
" " sept.-oktober	5.51	5.52
Oves za jesen	5.70	5.71

Na budimpeštanski borzi:

Pšenica za oktober	6.66	6.67
Pšenica za april	6.97	6.98
Ri za oktober	5.82	5.84
Ri za april	6.08	6.09
Oves za oktober	5.38	5.39
" " april	5.64	5.65
Koruzna za avgust	—	—
Koruzna za maj (1903)	5.09	5.10

(Efektiv.)

Dunajski trg.

Pšenica banaška	K 7.60	8.—
južno fel.	7.45	7.95
Ri	6.55	6.70
Ječmen	6.—	7.25
ob Tisi	5.75	6.75
Koruzna ogerska	5.45	5.55
Cinkant	6.05	6.30
Oves srednji	7.40	7.55
Višol	7.25	10.—

Meteorološko poročilo.

Višina nad morjem 506-2 m, srednji zračni tlak 736.0 mm

Dan	Čas opa- sevanja	Stanje baro- metra v mm.	Tempe- ratura po Celsiju	Vetrovi	Nebo	Podavina v 24 urah v mm.
19	9 zveč.	736.3	20.4	sl. jug.	j. sno.	—
20	7. zjut.	734.7	16.4	sl. sever.	jasno.	0.0
	2. popol.	732.4	28.3	sr. jzah.	sk. jasno.	—

Srednja večerajša temperatura 21.5°, normale: 18.5°

Luskinasto-oklopna barva

je uporabljiva za okrasje, preprečuje rjo, daje lep kovinasti lesk. Sosebno priporočljiva za prevlako predmetov, kateri trpijo vsled vremena, n. pr. mostovi, železne konstrukcije, konstrukcije pod vodami, vrtno ograje, strešice nad prodajalnici, shrambe za plinove zvončke, železne predmete sploh itd. Edina prodaja za Kranjsko pri tvrdki **BRATA EBERL** v Ljubljani, Františkanske ulice. — Vnanja naročila proti povzetju.

Vzorci na zahtevo zastoj. 524 4 12-4

Kupujem

po najvišji ceni lepe, belo posušene gobe, zgodnji krompir in čebulo

Josip Levč

v Ljubljani.

984 6-1

OTON SEYDL

zobotehnik v Ljubljani, bivši družabnik

gosp. dr. Rado Frlana

zobozdravnika v Ljubljani, naznanja, da ofvori

tekem prihodnjih dni

zobozdravniški in zobotehnični atelje

v dosedanjih prostorih atelje-a gg. dr. Rado Frlana
in Otona Seydl-a, to je v

Špitalskih ulicah hiš. šte. 7. I. nadstropje

v družbi s priznanim zobozdravnikom z Dunaja.

947 3-2

Gramofon

je najboljši in najglasnejši
govorilni stroj na svetu (s
trdimi ploščami.) 845 (24-16)

Avtomate

za gostilne
prodaja (tudi na obroke) do naj-
večjih in najfinjših

Rudolf Weber,
urur v Ljubljani,
Start trg šte. 16

40 težakov

in

20 zidarjev

kačor tudi

zidarjev za izvrše- vanje facad

se sprejme takoj pri gradnji
škofovih zavodov v Št. Vidu.

580 3-2

Št. 789
m. š. sv.

Razpis službe.

Na II mestni deški petrazrednici, ki se z začetkom šolskega leta 1903/3 raz-
širi v šestrazrednico, je stalno zasesti

mesto učitelja.

Prosilci, v prvi vrsti za meščanske šole izprašani učitelji, naj vlagajo svoje pravilno
opremljene prošnje predpisanim putem

najkasneje do 2. septembra t. l.

pri podpisnem c. kr. mestnem šolskem svetu.

C. kr. mestni šolski svet v Ljubljani,
dne 20. julija 1902.

985 2-1

Katoliška Bukvarna v Ljubljani

priporočila:

Razlaga velikega katekizma ali krščanski nauki za cerkev. Sestavljen Ant. Vetrnik, župnik na Dolu. Prvi zvezek: o veri in apostolski veroizpovedi. Broširano 2 K, s pošto 20 h več.

Drugi zvezek: poglavje o upanju in mo-
litvi, pa poglavje o ljubezni in zapovedih.
Broširano 2 K 50 h, s pošto 30 h več.

Treji zvezek: o milosti in zakramentih.
Broširano 2 K 70 h, s pošto 30 h več.

Za šolska darila

priporočila:

Katoliška Bukvarna v Ljubljani
naslednje povesti za mladino:
„Ljubite svoje sovražnike“ — s podobami.
„Marjina otroka“ — s podobami.
„Maron, krščanski deček z Libanona“ — s podobami.

Cena broširanemu eksemplaru 40 h, kar-
tonirano 60 h. — Dobé se tudi v finejših
vezib po raznih cenah.

586 50-24

Trgovina z železnino „MERKUR“

PETER MAJDIČ

v Celju, Graška cesta šte. 12

priporočila svojo veliko zalogo

najboljšega železa in jekla, pločevine, žice, kakor žico za ograje, lite
železnine, vsakovrstnega orodja za rokodelce, različnih žag, poljedel-
skega orodja in sicer orala, brane, motike, kose, srpe, grablje in
strojev; vsakovrstnih ponev, ključalničarskih izdelkov ter okov za okna,
vrata in pohištvo, žrebljev, vijakov in zakov, hišne in kuhinjske posode
tehtnic, sesalke, meril in uteži, raznovrstnih stavbinskih potrebščin ter
vsega drugega blaga za stavbe, hiše, vrte itd.

Traverze, cement, strešna lepenka, trsje za obijanje stropov (štorje),
lončene cevi, samokolnice, oprav za strelovode, ter vse v stroko že-
lezne trgovine spadajoče predmete.

Tomazeva žilindra, najboljše umetno gnojilo.

* Bogata izber vsakovrstnih nagrobnih križev. *

Postrežba točna.

Cene nizke.

971 2-2 Služba

cerkvenika in organista

se razpisuje. Nasop s 1. oktobrom t. l. —
Pojasnila daje župni urad v Zagradcu (Dol.)

Nizke cene moke

Franc Zorec

sv. Petra cesta št. 21

priporočila sl. občinstvu

veliko zalogo moke

in otrobov

na drobno in debelo

po najnižji ceni.

983 3-1

In speceriljskega blaga

V veliko manufakturno trgovino v
Novemestu

sprejme se takoj

trgovski pomočnik.

Taisti mora biti vojaščine prost in dober
prodajalec.

Ponudbe naj se pošljejo na **Franc
Wokač, Novomeslo.** 969 2-2

Nakup in prodaja
vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd.
Zavarovanja za zgube pri izžrebanjih, pri izžrebanju najmanj-
šega dobitka. — Promese za vsako žrebanje.
Kulturna izvršitev naročil na borzi.

Menjarična delniška družba
„MERKUR“
I. Wolfzeile 10 in 13, Dunaj, I., Strobelgasse 2.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih
stvarih, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih
vrednostnih papirjev in vestni nasveti za doseg kolikor
je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti naloženih
glavnih. 134 90